

Finanskomiteen
finans@stortinget.no

Vår dato: 19.05.2022

NHO Reiselivs viktigste momenter i forbindelse med Stortingets behandling av revidert nasjonalbudsjett 2022

NHO Reiseliv representerer over 3600 medlemsbedrifter som opererer innen alle reiselivets segmenter; overnatting og servering, kurs og konferanse, camping, opplevelser, bilutleie, formidling, kultur og opplæringskontorer. Felles for samtlige var at de hadde svært strenge, gjentatte og uforutsigbare restriksjoner på driften som igjen ga store tap av både likviditet og ansatte. Nå er næringen i full gang med å jobbe seg tilbake og forbi nivåene før pandemien, men for å klare det er den fremover helt avhengig av forutsigbare og internasjonalt konkurransedyktige rammebetingelser, økt markedsføring av Norge som reisemål og økte midler til rekruttering.

Rekrutteringsprosjektet må få videreført støtte (LMD: Kapittel 1100, post 21)
Hurdalsplattformen har uttalt mål om å få på plass flere arbeidsplasser i reiselivet frem mot 2030. Reiselivet er på vei tilbake, men gjenreisningen kunne gått raskere med noen enkle grep vi håper Stortinget vil ta. Fram til pandemien hadde reiselivsnæringen en sterk sysselsettingsvekst, men de siste årene har mange forlatt reiselivet. I en undersøkelse gjennomført i mai 2022 blant våre medlemmer, svarer 69 prosent i serveringssegmentet at de mangler personell. Flere prognoser tilsier at næringen skal fortsette veksten fra før pandemien. Derfor er det svært viktig å jobbe med rekruttering nå. Behovet er særlig stort for kokker og servitører som utdannes gjennom Restaurant- og matfag. Arbeidskraftsunderskuddet og mangelen på faglærte er allerede utfordrende, og problemet er økende. Kompetente medarbeider er nøkkelen til at Norge befester sin rolle som matnasjon, i reiseliv, på restaurant – og for en sunn og god hverdagsmat.

Men det er også nødvendig å sikre rekrutteringen til matindustrien. Norsk matindustri er i dag Norges største fastlandsindustrigren og står for nær hver tredje krone som investeres i norsk industri, og er en bransje i omstilling og vekst. Samtidig som bransjen utvikler seg i høy takt økes behovet for faglært arbeidskraft. Både reiselivsnæringen, matindustrien og serveringsbransjen danner grunnlaget for sysselsetting og bolyst i hele landet. Norge har dessuten satt seg store mål om å bli matnasjon innen 2030, og da bør Stortinget følge opp på dette.

I 2021 ble det gitt oppstartsmidler til en treårig kampanje i det partssammensatte nasjonale rekrutteringsprosjektet til Restaurant- og matfag. Skal kampanjen få effekt, er det viktig å sikre ytterligere finansiering utover de to millionene som ble gitt til oppstart av prosjektet. Vi forventer derfor at videre finansiering legges på minst samme nivå som i 2021. Dette er et relativt lite beløp, men som kan få stor betydning for rekrutteringen til mat- og måltidsbransjen.

Økte midler til markedsføring av Norge (NFD: Kapittel 2421, post 74)

Reiselivet var den næringen som har vært hardest rammet av koronapandemien, og er den næringen som vil bruke lengst tid på å komme tilbake til normalen. NHO Reiseliv mener derfor at økte tilskudd til markedsføringen av Norge er helt nødvendig i den viktige gjenreisingsfasen:

Økte midler til markedsføring av Norge hadde kommet veldig godt med i den viktige gjenreisingsfasen der vi trenger massiv innsats for å hente tilbake utenlandske gjester som utgjør hele 1/3 av kundemassen. Særlig viktig er denne kundemassen på Vestlandet (Fjord-Norge) og i Nord-Norge. Innovasjon Norge (IN) har bedt om 100 millioner til tiltak i strategien "Restart Reiseliv 2021-2024" – et program for gjenoppbygging etter pandemien. Vi ber Stortinget om å gi Innovasjon Norge de midlene de har sagt de trenger for å kunne gjøre denne jobben.

Utsett gjeninnføring av flypassasjeravgift (FIN: Kapittel 556, 1 post 70)

Regjeringen foreslo i Prp 51 S (2021-2022) som følge av ny nedstengning av samfunnet pga. omikron-viruset å utsette gjeninnføring av den såkalte flypassasjeravgiften til 1. juli 2022, jf Innst. 119 S (2021-2022). Dette var et svært viktig tiltak, og har bidratt til å opprettholde et brukbart flyrutetilbud gjennom vinteren. Med de ekstreme kostnadene som bransjen nå blir påført som følge av krigen i Ukraina, mener NHO Reiseliv at det er uforsvarlig å gjeninnføre flypassasjeravgiften 1. juli i år. Med en pågående krig i Europa, og sanksjoner mot Russland som åpenbart vil bidra til et vesentlig endret energimarked i Europa for lang tid, er det åpenbart at rammebetingelsene for en samfunnskritisk næring som norsk luftfart er vesentlig endret. I en slik situasjon bør man ikke gjeninnføre en fiskal avgift, som har til hensikt å skape mer inntekter i den norske statskassen og som heller ikke har noen klimamessig effekt.

NHO Reiseliv mener at gjeninnføring av flypassasjeravgiften nå, "på toppen" av økte kostnader til flydrivstoff som følge av krigen i Ukraina, kan gi betydelig negative konsekvenser for flytransporttilbudet innenriks og internasjonalt, med skadevirkninger for næringslivet generelt og reiselivet spesielt. Spesielt for de to nye flyselskapene i Norge (Flyr og Norse Atlantic) vil en gjeninnført flypassasjeravgift kunne bli svært ødeleggende, og vil svekke grunnlaget for en vellykket etablering. Avgiften rammer spesielt innenriks luftfart siden både tur og retur reiser beskattes, mens avgiften kun belaster reiser en vei internasjonalt. Dette gjør at det er de norske flyselskapene, og primært nordmenn, som betaler regningen.

Under pandemien fikk mange nordmenn opp øynene for Norge som ferieland, og det er beklagelig at Regjeringen velger å fordyre reiser innenriks midt i høysesongen. Slik sett gir dette norsk reiseliv en konkurranseulempe sammenliknet med andre land. Og dette kommer på toppen av et avgiftsnivå som allerede er i toppen i Europa. Mange arbeidsplasser innenfor både luftfarts- og reiselivsnæringen kan bli berørt, med samlet sett vesentlige negative samfunnsmessige virkninger for landet vårt.

NHO Reiseliv vil derfor be om at Stortinget i behandlingen av Prop. 114 LS (2021-2022) utsetter gjeninnføringen av flypassasjeravgiften for inneværende år, og ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med et nytt forslag til hvordan flypassasjeravgiften kan innrettes som et reelt klimavirkemiddel og tilpasset kommende miljøvirkemidler i EU kommisjonens forslag til "Fit for 55".

Med vennlig hilsen NHO Reiseliv

Kristin Krohn Devold
Adm.dir. NHO Reiseliv

Ole Michael Bjørndal
Fagdirektør næringspolitikk